

DEJANJE

REVIJA ZA KULTURO, GOSPODARSTVO IN POLITIKO

LETO II

UREDIL
EDVARD KOCBEK
S SODELOVANJEM
UREDNIŠKEGA ODBORA

1 9 3 9

Tiskala Zadrúžna tiskarna v Ljubljani, predstavnik Maks Blejec

KAZALO

PESMI

	Str.
Brejc Jože: Večerne pesmi	251
Na nočni patrolji	398
Gradnik Alojz: Gozd v jeseni	309
Vizija	309
Vprašanje	347
Jeriša Francè: Podoba	65
Žalost	65
Pomladne pesmi	149
Kocbek Edvard: Pesmice	10
Stanek Leopold: Sonet	408
Tercine	407
Šali Severin: Zimski dan	62
Taufer Vida: Smrtna ura	22
Trnjevenec	195
Na obali	269
Vzdih	269
Udovič Jože: Skrivna ura	102
Tiha godba	102
Iz vsega srca	105
Novi dnevi	105
V sredini	104
Vipotnik Cene: Pesem slovesa	241
Pogovor z zemljo, soncem in vetrovi	399
Vodnik Anton: Pesem o travah	348
Vuk Stanko: Grm	368
Oktober	369

LEPOSLOVNA PROZA

Cajnkár Stanko: Na obisku	55
Razgovori, ki jih ni bilo	233
Večerni razgovor	400
Kolar Andrej: Bratovščina	12
Zgubljeni dnevi	141
Kranjc Cene: Spomladanski jug	64
Jezdec	64
Otrok	65

	Str.
Pahor Boris: Podobe iz Trsta	105
Plisnier Charles: Igor	270, 310, 369, 408
Slodnjak Anton: Sprava	186

ČLANKI

Bojc Etbin: Slovenska narodna obramba	194
Brecelj dr. Anton: Pesnik S. Gregorčič v dr. Tumovi luči	242
Catholicus: Klerikalizem in liberalizem	177
Katoliška skupnost	225
Gaberščik Avgusta: Vas v Halozah	69
Gogala dr. Stanko: O duhovni svobodi	69
Humanizem in krščanstvo	393
Gosar dr. Andrej: Zapiski na robu	25, 66
Finančna in gospodarska stran vprašanja o slovenski banovini	349
Grafenauer Bogo: Misli o fašizmu	114
Slovenska svoboda	217
Koblar Francè: Ivan Cankar (govor na spominski akademiji)	49
Kocbek Edvard: Dejanje	1
Narod	137
Mali in veliki narodi	265
O petdesetletnici Franceta Koblarja	345
Kregar Stane: Narodnost v umetnosti	250
Legiša Lino: Pot Ingoličevega realizma	320
Novak Vlado: Zapiski o slovenskih klasikih	278
Pirkovič Ivo: Svet kot projekcija	108, 151
Determinizem in kavzalnost	325
Slodnjak Anton: O neminljivem Cankarjevem delu	23
Stefe Francè: Začn slovske vzajemnosti	139
Šali Severin: Krščanska antropozofija Nikolaja Berdjajeva	29, 75
Trstenjak dr. Anton: Človekova veličina	5
Vodnik Francè: Narodno gledališče	182
Enemu izmed širokih	305
Zumer dr. Matija: Produktivne sile našega gospodarstva	197

DOKUMENTI

Charles Péguy	330
Charles Plisnier (»Temps présent«)	427
Deklaracija o človeških in državljanskih pravicah	156
Demokracija in korporativizem (Luigi Sturzo)	79
Evropski federalizem (Georges Scelle)	286
Kako naj mislimo? (Jean Lacroix)	118
Katarza (J. Huizinga)	387
Misli (Charles Péguy)	331
Sodelovanje katoličanov (P. - H. Simon)	252
Vzhod in zahod (Walter Schubart)	34
Za novo demokracijo (»Voltigeur«)	205

PREGLEDI

	Str.
Akademski kulturno socialni teden SKAD »Zarje« (J. M.)	287
Francija (Edvard Kocbek)	121
Iz januarske kronike	86
Iz februarske kronike	124
Med Ukrajino in Španijo (Bogo Grafenauer)	157
Odlomki o slovenskem položaju (Bogo Grafenauer)	36, 82
Poljska politika (Janez Gradišnik)	254
Slovensko kmečko vprašanje (J. B.-j.)	354
Vojna za novo Evropo (Jože Zemljak)	355

GLEDALIŠKA POROČILA

Gostovanja. (Silva Trdina)	295
Ljubljanska drama v sezoni 1958/59. (France Vodnik)	290
O otroških predstavah. (Silva Trdina)	162

KNJIŽEVNA POROČILA

Bartol Vladimir (Lino Legiša)	166
Bučar Vekoslav: Politička istorija Slovenačke	341
Cvelbar Jože: Izbrano delo (France Vodnik)	390
Golob Franjo: Nmač čriez izaro... (S. K.)	96
Gosar dr. Andrej: Gospodarstvo po načrtu (Dr. R. Trofenik)	92
Gospodarska struktura Slovenije (Bogo Grafenauer)	391
Gradnik Alojz: Večni studenci (Lino Legiša)	40
Gruden Igo (Lino Legiša)	295
Hrovat Emil: Spoznavni vidiki dinamske psihologije (Dr. A. T.)	47
Isačenko A. V.: Slovenski verz (Tine Orel)	454
Izbrane pesmi Simona Gregorčiča (Vlado Novak)	340
Jalen Janez: Cvetkóva Cilka (Janez Logar)	126
Kidrič Francè: Prešèren I. (Tine Logar)	300
Kidrič Francè: Prešèren 1800—1858 (Tine Logar)	357
Kočevski zbornik (Maks Miklavčič)	89
Kolman Emanuel: V svetlobah in sencah (Lino Legiša)	341
Kresal Rudolf: Študent Štefan (Lino Legiša)	259
Legiša Lino: Slovenska poezija od Vodnikovih Pesmi za po- kušino do priprav za Kranjsko Čbelico 1806—1828 (Janez Logar)	47
Mal dr. Josip: Zgodovina slovenskega naroda (B. Grafenauer)	44
Maleš Miha: Slavni Slovenci (S. K.)	96
Möderndorfer Vinko: Sodobna šola (J. G.)	216
Möderndorfer Vinko: Slovenska vas na Dolenjskem (S. J-ž)	392
Ob dvajsetletnici Jugoslavije (Maks Miklavčič)	150
Petrè F.: Poizkus ilirizma pri Slovencih (1835—1839) (Janez Logar)	452
Poezije doktorja Franceta Prešerna (Tine Logar)	208
Popravek (Vlado Novak)	342

	Str.
Prepeluh Albin: Pripombe k naši prevratni dobi (Bogo Grafenauer)	128
Prežihov Voranc: Požganica (Anton Slodnjak)	258
Prijatelj Ivan: Kulturna in politična zgodovina Slovencev (Lino Legiša)	91
Rob Ivan: Deseti brat (Lino Legiša)	94
Šedivý Jan: Češčina za samouke (J. G.)	216
Škerl France: Ljubljana v prvem desetletju ustavne dobe 1860—1869 (Bogo Grafenauer)	215
Šolar Jakob: Kaj je z našo ljudsko povestjo? (B. Grafenauer)	212
Taufer Vida: Veje v vetru (Silva Trdina)	210
Veber Francè: Nacionalizem in krščanstvo (Dr. A. Trstenjak)	172
Vodè Angela: Spol in usoda (D. V.)	131
Žontar Josip: Zgodovina mesta Kranja (Bogo Grafenauer) . .	214
Župančič Oton, Dela (Francè Koblar)	430

ZAPISKI

Evropa in vzhod (J. G.)	175
Naša gospodarska vprašanja (Bogo Grafenauer)	264
Pohujšanje nad resnico (E. K.)	303
Položaj poezije (E. K.)	135
Seksualni problem (M. K. V.)	343
Usoda moderne umetnosti (Jože Udovič)	262
V senci jutrišnjega dne (Janez Gradišnik)	437

Spoštovani!

Že dalje časa je del slovenske javnosti čutil potrebo po reviji, ki bi ne bila samo kulturna ali leposlovnna, ampak taka, ki bi skušala odgovoriti na vsa pereča politična in socialno-gospodarska vprašanja in sicer tako, kakor se postavljajo za Slovence. Danes nihče več ne dvomi, da je kultura slovenskega naroda tesno povezana z njegovimi gospodarskimi ter političnimi pogoji in da so ti pogoji danes nevarno zapleteni v spreminjanje, ki mu počela ni iskati v osebni svobodi in narodni samoodločbi, ampak v socialnem in nacionalnem nasilju. Razumljivo je torej, da nikdar dozdej še ni bila taka potreba po budnem zbiranju sodobnih spoznav, kakor danes, ko je usoda slehernega malega naroda nevarno ogrožena.

Del mlajšega rodu že eno leto izdaja revijo DEJANJE, da v tem smislu izpolnjuje svojo edinstveno zgodovinsko nalogo. V prvem letniku objavljeno gradivo priča, da v reviji deluje ekipa, ki stremi po jasnem in zaokroženem slovenskem konceptu. Po enem letu lahko na podlagi glasov, ki so nam prišli iz vrst naročnikov in bralcev, ugotovimo, da smo si prizadevali to svojo namero uresničevati po svojih najboljših močeh.

DEJANJE stopa v drugi letnik s trdno voljo, da nadaljuje svoje aktualno in sintetično delo v slovenskem žioljenju. Revija je popolnoma svobodna in ni odvisna niti od kake stranke niti od kake druge formacije. Četudi se na njenem delovnem torišču zbirajo delavci, ki priznavajo krščanske žioljenjske vzore, je njih delo namenjeno vsem Slovcem, ki stoje na stališču osebne kulture, demokratičnih načel, socialne pravičnosti in samovlade narodov. V tem stremljenju se nam je v začetku drugega letnika pridružila vrsta odličnih slovenskih kulturnih, socialnih in gospodarskih delavcev ter nam obljubila svojo moralno in gmotno pomoč.

Spoštovani!

Dovoljujemo si Vas opozoriti na DEJANJE in ga ponuditi Vaši konstruktivni volji, da ga naročite. Za 80 din letne naročnine boste dobili nad 400 strani obsegajočo revijo, ki Vas bo obiskala redno vsakega 15. v mesecu (razen julija in avgusta) in Vas seznanjala z osemi aktualnimi vprašanji doma in v svetu. Tako si boste pridobili varno vodilo, obenem pa zavest, da pomagate mlademu slovenskemu rodu pri oblikovanju trdnejše in srečnejše slovenske bodočnosti.

S spoštovanjem

UPRAVA IN UREDNIŠTVO
DEJANJA